

Vildtvenlige høstmetoder

Marts 2012

- pas på vildtet når du høster dine marker

Hvad er problemet?

Hvert år kvæstes og dræbes et ukendt antal vilde pattedyr og fugle når markerne høstes. Problemet er størst når der bliver taget slæt på græsmarkerne, da det foregår i vildtets yngletid. Problemstillingen er gammel, men er mere aktuell end nogensinde, fordi de moderne slåmaskiner er større og hurtigere end tidligere.

Det er særligt rålam og harekillinger der er i farezonen. De første uger af deres levetid bliver de nemlig liggende, hvor deres mor har lagt dem. Og selv når de er blevet gamle nok til at flygte ved fare, risikerer de alligevel at blive indhentet og kørt over af de hurtige maskiner. Det præcise omfang af rålam der mister livet på den måde vides ikke, men antallet er stort. For harekillinger er det i visse områder 15 % af alle fødte harekillinger, der dør grundet høsten.

Også jordrugende fugle, såsom fasaner og agerhøns risikerer at blive påkørt, når de ligger på deres reder. Når rugende høner går til i forbindelse med slæt, er det ekstra problematisk for den samlede bestand. En dræbt høne på denne årstid repræsenterer et helt kuld kyllinger.

Det er ikke alene synd for de dyr, der dræbes eller skades. Det kan også være meget ubehageligt for maskinføreren, hvis han opdager påkørslen eller hvis dyret sidder fastklemmt i maskineriet. Hvis et dødt dyr ender i ensilagen, er der desuden risiko for botulisme-forgiftning (også kendt som pøseforgiftning) af den besætning, som skal æde foderet.

Sæt skræmmemidler op

For råvildtets vedkommende er den bedste løsning, at man dagen før høstarbejdet sætter nogle skræmmemidler op. Det kan fx være almindelige papirsække, stanniol-

bånd eller flamingokasser, der er placeret på nogle stokke. Stokkene skal helst placeres i kanten op mod naturarealer eller skov, hvor man ved, at vildt færdes. Gerne 20 meter fra markkanten og med 50 meter mellem de enkelte stokke. Den bedste effekt opnår man hvis vinden kan få skræmmemidlerne til at larme lidt - så vil råerne, af frygt for det nye ukendte på marken, langsomt trække lammene væk derfra. Da vildtet vænner sig hurtigt til skræmmemidlerne, må de tidligst sættes op to dage før høsten.

Der er muligt at se en video af metoden med flamingokasser på Århus Stiftstidende WebTV:
<http://stiften.dk/clip/357/10890>

En simpel flamingokasse på en stage kan med dens farve, bevægelser i vinden og lyde mod stagen redde dyreliv. Få flamingokasser pr. ha vil få råerne til at trække deres lam ud af marken. Foto: Carsten Riis Olesen.

Det kan være en god ide, at tage hunden med, når man sætter skræmmemidlerne op. Hunden vil sjældent finde nogle lam, men den vil med sikkerhed afsætte fært, som råerne senere reagerer på. Det vil være med til at råen fjerne deres lam fra marken der skal høstes.

Pas på vildtet, når du høster eller slår græs. Det kan være endog meget svært at se de små dyr. Foto: Danmarks Jægerforbund.

Høst ikke rundt om marken

Normalt vil man begynde at tage slæt ved at køre to til tre omgange langs markkanten. Det er praktisk, men farligt for vildtet. Vildtet bryder sig ikke om at krydse den nye åbne flade, der bliver skabt rundt om marken, når de føler at der er fare på færde. Dyrene fanges derfor i marken og risikerer at blive påkørt.

Derfor bør man altid slå fra den åbne mark og indad mod skovkanter, skel og hegn. På den måde vil vildtet blive drevet ud mod det foretrukne tilholdssted, hvor de ikke er i fare.

Anbefalinger til vildtvenlig høst

- Sæt skræmmemidler op
- Høst ikke rundt om marken
- Brug vildtbomme til maskinerne
- Gå markerne igennem med hunde
- Høst ikke i mørke

Brug vildtbomme til maskinerne

Der findes også forskellige skræmmemidler som det er muligt at montere på traktorens front. Derved skræmmes vildtet forhåbentligt væk, inden det bliver påkørt. Det mest almindelige er en såkaldt "vildtbom", hvorfra der hænger kæder eller stænger med klokker ned foran finsnitleren / skrålæggeren. Ved støj eller berøring jages vildtet op. Det er en god idé at gøre bommen så lang, at den også afsøger det næste skår.

Gå markerne igennem med hunde

Jordrugende hønsfugle er ikke lige så på-virkelige af skræmmemidler som råvildtet. I mange tilfælde forlader de først reden når maskinen er alt for tæt på. Derved risikerer man at fuglene får klippet benene af, men stadig er i stand til at flyve væk. Her vil det mest effektive være at afdrive marken med hunde om morgenen eller dagen før slåning. Rugende fugle der bliver jaget op, vil ikke føle sig trygge ved at vende tilbage til reden før marken er slået. Reden vil normalt gå tabt under slåningen, men den voksne fugl vil kunne nå at lægge et nyt kuld.

Høst ikke i mørke

Man bør hverken høste eller tage slæt, når det er mørkt. Her er det alt for mørkt og risikoen for at overse et dyr er langt større end i dagslys.

Varmfølsomme kameraer

Der er ved at blive udviklet teknologier, som via varmfølsomme kameraer kan opdage vildtet på marken. Ved hjælp af digital billedbehandling kan dyr, der gemmer sig i afgrøder, genkendes og detekteres. Foreløbige tests har vist en succesrate på 86 %.